# VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 10 december 2024

**NR.:** RI-24-00985

| **Onderwerp:** Vaststellen Mandaatbesluit Milieueffectrapportage (mer)-beoordeling | Agendapunt | **10.** |
|---|---|---|
| | Raadsvoorstel-nummer | **2024-74** |

## Voorstel:

1. Te besluiten mandaat aan het college te verlenen voor het mer-beoordelingsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Nederweert,

| De secretaris, | De burgemeester, |
|---|---|
| drs. J.C.T. (Johan) Bakens | B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak |

| | | | |
|---|---|---|---|
| Portefeuillehouder(s) | : Wethouder Meessen | Team | : REO |
| | | Auteur | : M. Hartjes |
| Datum | : 31 oktober 2024 | | |
| Bijlage(n) | : n.v.t. | | |

**Rapportage bij: Vaststellen Mandaatbesluit Milieueffectrapportage (mer)-beoordeling**
**Raadsvoorstel nr: RI-24-00985**
**Raadsvergadering d.d. 10 december 2024**

**Voorstel**
1. Te besluiten mandaat aan het college te verlenen voor het mer-beoordelingsbesluit.

**Inleiding**
Een milieueffectrapportage (mer) wordt opgesteld om de milieueffecten van ruimtelijke plannen, zoals een omgevingsvisie, programma, of omgevingsplan, inzichtelijk te maken. Het besluit om een mer op te stellen wordt voorafgegaan door een mer-beoordelingsbesluit waarin wordt beoordeeld of een mer noodzakelijk is. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, waarbij de procedure rondom de milieueffectrapportage (mer) is gewijzigd. Wanneer een mer nodig is, staat in het Omgevingsbesluit art. 116, 11.7 en 11.8, in samenhang te lezen met Bijlage V bij het Omgevingsbesluit.

Onder de oude Wet milieubeheer lag de bevoegdheid voor het mer-beoordelingsbesluit bij het college, omdat dit orgaan verantwoordelijk was voor de voorbereidingen van ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen. Onder dat regime had het college het mer-beoordelingsbesluit gemandateerd aan de vakambtenaren en kwam het niet apart in het college van B&W. Deze werkwijze was pragmatisch en heeft naar tevredenheid gefunctioneerd.

Met de komst van de Omgevingswet is deze bevoegdheid overgegaan naar de gemeenteraad. Voor een efficiënt proces en ter voorkoming van vertraging stellen we voor deze raadsbevoegdheid door middel van mandatering te geven aan het college. Het gaat hier nadrukkelijk enkel om de toetsing of een mer noodzakelijk is. De raad behoudt de bevoegdheid om over het uiteindelijke omgevingsplan te besluiten, inclusief het oordeel over het mer, als dat is opgesteld.

*Wanneer speelt mer-beoordeling*
In de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit staat wanneer mer of een mer-beoordeling aan de orde is. De vraag of en in welke vorm milieueffectrapportage aan de orde is, is van veel factoren afhankelijk.
Voor projecten is het besluit over het project bepalend. In de kolommen 2 en 3 in bijlage V van het Omgevingsbesluit staat of sprake is van een project-mer-plicht of project-mer-beoordelingsplicht.

Per **project** is aangegeven in welke gevallen een mer-plicht aan de orde is en in welke gevallen een mer-beoordelingsplicht. Een initiatiefnemer mag de mer-beoordelingsprocedure ook overslaan en direct een milieueffectrapport opstellen.

Bij **plannen** moet worden gelet op een aantal aspecten. Voor het plan mag eerst (in plaats van direct een milieueffectrapport) een plan-mer-beoordeling uitgevoerd worden als:
a) het plan kaders stelt over mer-beoordelingsplichtige projecten en/of een passende beoordeling (een wettelijk voorgeschreven beoordeling van gevolgen voor Natura 2000-gebieden) nodig is, en
b) het plan over een klein gebied op gemeentelijk niveau gaat, of een kleine wijziging van een plan omvat.

Een plan-mer-beoordeling is verplicht als een plan kaders stelt voor andere projecten dan de projecten uit bijlage V Omgevingsbesluit.

*De project-mer-beoordelingsprocedure*
- De initiatiefnemer (een overheid of een particulier) doet een schriftelijke mededeling aan het bevoegd gezag dat hij een mer-beoordelingsplichtige activiteit wil ondernemen. Dit mag tegelijkertijd met de aanvraag om de vergunning, maar kan ook eerder.
- Het bevoegd gezag beoordeelt binnen zes weken of een milieueffectrapport nodig is en maakt dit kenbaar in een mer-beoordelingsbesluit. Het bevoegd gezag houdt de beslissing op de aanvraag zolang aan.
- De initiatiefnemer kan in beroep gaan tegen een mer-beoordelingsbesluit als hij een milieueffectrapport moet maken en hij vindt dat onterecht. Derden kunnen dat niet. Zij kunnen wel opkomen tegen het besluit waar de mer-beoordeling aan gekoppeld is.
- Als een milieueffectrapport nodig is, wijst het bevoegd gezag de aanvraag om de vergunning af. De initiatiefnemer moet het milieueffectrapport vervolgens voegen bij een nieuwe aanvraag.

*De plan-mer-beoordelingsprocedure*
De plan-mer-beoordelingsprocedure kent minder vereisten dan de project-mer-beoordelingsprocedure:

- Het bevoegd gezag beoordeelt bij de voorbereiding van het plan of programma of aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden. Het bevoegd gezag raadpleegt hiervoor andere bestuursorganen en wettelijke adviseurs.
- Er is geen mer-beoordelingsbesluit nodig. Het bevoegd gezag motiveert in het plan of programma of er een milieueffectrapport nodig is.
- Personen en organisaties kunnen afhankelijk van het moederplan inspreken, bezwaar indienen en/of beroep aantekenen.

**Beoogd effect**
Met dit mandaatbesluit kan de gemeente Nederweert efficiënter omgaan met de mer-beoordelingsprocedure, hetgeen een snellere doorlooptijd bevordert en beter aansluit op de gemeentelijke praktijk voor bestemmingsplanprocedures. De raad behoudt de bevoegdheid om over het uiteindelijke omgevingsplan te besluiten, inclusief het oordeel over het mer, als dat is opgesteld.

**Argumenten**
*1.1 Efficiëntie in besluitvorming*
Onder de Omgevingswet ligt de verantwoordelijkheid voor het mer-beoordelingsbesluit bij de gemeenteraad. Dit betekent in de praktijk dat elk mer-beoordelingsbesluit door de raad moet worden behandeld, hetgeen een langere doorlooptijd en potentiële vertraging in de besluitvorming kan veroorzaken. Naar verwachting moet komend jaar namelijk nog circa 15 keer worden beoordeeld of bij bepaalde ontwikkelingen een mer-beoordeling moet volgen. Dat zou dus ook 15 extra raadsvoorstellen opleveren. Gezien het beperkt aantal raadsvergaderingen, effectief 6 in 2025, past dat niet goed binnen de vastgestelde raadscyclus. Daarin vallen er immers 2 af die aan de begroting, resp. jaarrekening zijn gewijd. Door deze bevoegdheid aan het college te mandateren, kan de oorspronkelijke werkwijze van de Wet milieubeheer worden voortgezet.

*1.2 Behoud van gemeentelijke regie*
Het mandaatbesluit waarborgt dat het college de mer-beoordelingsbesluiten kan nemen, terwijl de gemeenteraad de regie behoudt over het uiteindelijke omgevingsplan. Dit voorkomt onnodige vertragingen in de ruimtelijke ontwikkeling van Nederweert.

**Kanttekeningen**
*1.1 Termijnen en werklast*
Mocht de beoordeling niet worden gemandateerd aan het college zal dat leiden tot een significante toename van het aantal college- en raadsvoorstellen die enkel gaan of een mer wel of niet moet worden uitgevoerd, gebaseerd op criteria zoals opgenomen in de omgevingswet en omgevingsbesluit.
Voor vooral de project-mer-beoordelingsprocedure geldt dat extra raadsvergaderingen noodzakelijk zijn om de 6 weken termijn te kunnen halen, gezien de aanlevertermijn voor raadsvergaderingen is dit tevens een uitdaging.

**Uitvoering**
Publicatie van het mandaatbesluit:

- Na vaststelling door de raad wordt het mandaatbesluit officieel bekendgemaakt in het digitale gemeenteblad van Nederweert.
- Het mandaatbesluit is raadpleegbaar via overheid.nl. Dit zorgt voor de benodigde transparantie richting de burgers en belanghebbenden.

**Communicatie en participatie**
Na vaststelling door de raad wordt het Mandaatbesluit mer-beoordeling bekendgemaakt in het digitale gemeenteblad. De geconsolideerde verordening is daarna te raadplegen op overheid.nl.

**Financiële gevolgen**
n.v.t

**Bijlagen**
n.v.t.

# Concept raadsbesluit

**De raad van de gemeente Nederweert**

Overwegende dat met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 de bevoegdheid om een milieueffectrapportage-beoordelingsbesluit (mer-beoordelingsbesluit) te nemen is verschoven van het college van burgemeester en wethouders naar de raad, hetgeen tot een langere doorlooptijd in de besluitvorming kan leiden voor ruimtelijke plannen.

Gezien het voorstel nr. 2024-74 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 31 oktober 2024.

Gelet op:

- artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht, waarin is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders dient in te stemmen met de mandatering van bevoegdheden die normaliter onder de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad vallen;
- de Omgevingswet, waarin de procedurele wijzigingen rondom de mer-beoordeling zijn opgenomen en de bevoegdheid hiervoor aan de raad is toebedeeld.

## Besluit

Te besluiten mandaat aan het college te verlenen voor het mer-beoordelingsbesluit.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 december 2024,

| | |
|---|---|
| De raadsgriffier, | De voorzitter, |
| W. (Wil) Voorter | B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak |